

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

4 december 2007

ONTWERP VAN DECREET

houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2008

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw,
Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door mevrouw Joke Schauvliege en de heer Rudi Daems**

**(Hoofdstuk IV – Leefmilieu
Hoofdstuk VIII – Ruimtelijk Structuurplan
Hoofdstuk XII – Slotbepalingen)**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert.

Vaste leden:

de heren Pieter Huybrechts, Leo Pieters, Stefaan Sintobin, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch;

de heer Erik Matthijs, de dames Tinne Rombouts, Joke Schauvliege, de heer Jan Verfaillie;

de heren Karlos Callens, Patrick De Klerck, Patrick Lachaert; de heren Jos Bex, Bart Martens, André Van Nieuwkerke.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heren Felix Strackx, Wim Van Dijk, mevrouw Gerda Van Steenberge, de heer John Vrancken;

de heer Jos De Meyer, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Frans Peeters, Johan Sauwens;

de dames Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Dominique Guns;

de heren Jacky Maes, Ludo Sannen, Jo Vermeulen.

Toegevoegde leden:

de heer Rudi Daems;

de heer Jan Peumans.

*Zie:***1368** (2007-2008)

- Nr. 1: Ontwerp van programmadecreet
- Nr. 2: Amendementen
- Nr. 3: Verslag van het Rekenhof
- Nrs. 4 t.e.m. 6: Amendementen
- Nr. 7: Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
- Nr. 8: Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
- Nr. 9: Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

INHOUD

	Blz.
Hoofdstuk IV – Leefmilieu	4
1. Toelichting	4
2. Bespreking	6
3. Artikelsgewijze bespreking en stemming.....	7
Hoofdstuk VII – Ruimtelijk Structuurplan.....	7
Hoofdstuk XII – Slotbepalingen.....	7

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed besprak op 21, 22 en 29 november 2007 de haar toegewezen hoofdstukken IV – Leefmilieu en VII – Ruimtelijk Structuurplan van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2008.

Mevrouw Joke Schauvliege brengt verslag uit over het hoofdstuk IV – Leefmilieu en de heer Rudi Daems over het hoofdstuk VII – Ruimtelijk Structuurplan.

Het programmadecreet werd samen besproken met de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2008. Daarover wordt verslag uitgebracht in *Parl. St.* VI. Parl. 2007-08, nr. 15/6-G.

HOOFDSTUK IV – LEEFMILIEU

1. Toelichting

Mevrouw *Hilde Crevits*, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, geeft op 21 november 2007 een toelichting bij het hoofdstuk IV – Leefmilieu.

Afdeling I – Afvalstoffen

Artikel 13 wijzigt artikel 48, §2, 3°, van het Afvalstoffendecreet van 2 juli 1981. Wanneer de puinbrekers een hogere kwaliteit van het eindproduct nastreven, moeten er meer residu's worden verwijderd en gestort. Hierdoor moeten zij meer milieuheffingen betalen bij het aanleveren van de residu's op de stortplaats. Dit heeft volgens de minister een nadelige invloed op de kwaliteit van het eindproduct, vooral wanneer met ingang van het heffingsjaar 2008 het verlaagde tarief voor het storten van residu's van bouw- en sloopafval volledig wegvalt. Brekers worden immers op die wijze sterk ontmoedigd om een zo hoog mogelijke kwaliteit te produceren, omdat het zuiveren van de afvalstoffen meer residu's tot gevolg heeft.

Brekers die gekeurde – Copro of Certipro of een gelijkwaardige kwaliteitscontrole – granulaten produceren, hebben in de praktijk een hoeveelheid residu van maximum 1 percent van de aanvoer (bestaande uit beton-, metselwerk- en ander steenpuin). Om misbruiken te voorkomen, wordt die 1 percent gekoppeld aan de totale productie van de gekeurde granulaten op jaarbasis.

Door het invoeren van een specifiek verlaagd tarief voor de residu's van de bedrijven die gekeurde granulaten op de markt brengen, wordt volgens de minister het hergebruik van secundaire granulaten aangemoedigd. Daarbij wordt niet geraakt aan de doelstelling van het programmadecreet van 22 december 2006, met name het mogelijke misbruik als gevolg van het verlaagde tarief voor sorteeresidu's van bouw- en sloopafval op te heffen.

Afdeling II – Oppervlaktewateren en afdeling III – Water bestemd voor menselijke aanwending

De artikelen 14 tot 36 passen de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging en het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending aan. Volgens de minister worden de volgende drie elementen daarmee beoogd:

- een aanpassing van het heffingstarief voor niet-oppervlaktewaterlozers;
- een regeling zodat gemeenten, intercommunales en andere, individuele behandelingsinstallaties voor afvalwater (IBA's) kunnen plaatsen. Daarbij kunnen de drinkwatermaatschappijen hiervoor een gemeentelijke bijdrage vragen en moeten de betrokken gezinnen geen heffing of bovengemeentelijke bijdrage betalen;
- een automatisering van de huidige regeling van vrijstellingen voor leefloontrekkers, mindervaliden en dergelijke.

Deze elementen komen telkens tweemaal terug omdat de aanpassingen zowel in het Oppervlaktewaterwet als in het Drinkwaterdecreet nodig zijn.

- Aanpassing heffingstarief

Volgens de Europese kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) moeten de waterlopen in Vlaanderen tegen 2015 een goede waterkwaliteit bereiken. Om die doelstelling te halen, stelt artikel 9 van deze richtlijn dat de gebruikers een redelijke bijdrage moeten leveren in de kosten van de waterdiensten. In overeenstemming met dit artikel wordt het eenheidstarief voor de berekening van de heffing vanaf het heffingsjaar 2007 opgetrokken van 25,7 naar 29,1 euro voor wie niet loost in oppervlaktewater. Hiermee blijft de rechtstreekse bijdrage in de bovengemeentelijke saneringskosten net boven de 50 percent.

Volgens de minister wordt de komende jaren, ondanks het toegenomen investeringsritme, nog slechts een beperkte stijging van de Aquafin-factuur ver-

wacht, daar meer en meer investeringen uit het begin van de jaren '90 zullen afbetaald zijn.

Voor de oppervlaktewaterlozers die een regulerende heffing betalen en zelf de kosten dragen van de zuivering wordt het huidige tarief behouden.

Net zoals in 2007 wordt de heffingsverhoging voor ziekenhuizen en onderwijsinstellingen geneutraliseerd. Om sociale redenen wordt ervoor geopteerd de heffingsstarieven voor deze instellingen niet te verhogen.

- Plaatsing van IBA's

Door de voorgestelde bepalingen kunnen de gemeenten die voor dit systeem kiezen via de drinkwatermaatschappij een hogere gemeentelijke bijdrage vragen aan de burgers. De burgers aangesloten op IBA's betalen dan evenveel als burgers aangesloten op de riolering. De gemeenten die daarvoor kiezen dragen niets af aan het Vlaamse Gewest en betalen ook geen bovengemeentelijke bijdrage. Ze nemen als het ware de heffingsvrijstelling en de vrijstelling van de bovengemeentelijke bijdrage over van de burger.

Indien de gemeenten niet de verantwoordelijkheid over de individuele behandelingsinstallaties voor afvalwater overnemen, blijven de betrokken burgers zelf instaan voor de saneringsplicht maar blijven ze tegelijkertijd ook hun heffingsvrijstelling respectievelijk bovengemeentelijke bijdragevrijstelling behouden.

- Automatisering van de huidige vrijstellingsregeling

Vanaf 1 januari 2005 werd de milieuheffing op de waterverontreiniging voor kleinverbruikers vervangen door een bijdrage die vervat zit in de integrale waterprijs, die door de drinkwaterbedrijven wordt aangerekend. Ook de vrijstellingen die de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) toepaste, werden door de drinkwaterbedrijven verder toegepast. Dit betekent dat gehandicapte personen, personen die genieten van een integratietegemoetkoming, personen met een gewaarborgd leefloon of levensminimum, bejaarden en oudere personen, personen die genieten van een gewaarborgd inkomen of een inkomensgarantie ook in de nieuwe regeling via de drinkwaterbedrijven in aanmerking komen voor vrijstelling.

De minister stelt dat in de nieuwe bijdrageregeling ook een aantal tekortkomingen inzake het rechtmatig toekennen van vrijstellingen werd overgenomen. Terecht werden hierover regelmatig vragen gesteld door de Vlaamse Ombudsdienst en in het Vlaams Parlement. Zo konden vrijstellingen om puur vormelijke redenen in sommige gevallen niet worden toegekend, bijvoorbeeld als de factuur niet op naam

stond van de rechthebbende en het ging over een eengezinswoning. In gevallen van voorlopige bewindvoering of begeleid wonen, was het zelfs niet mogelijk deze situatie naar de toekomst te regelen door een overname en kon de vrijstelling helemaal niet worden toegekend.

De vrijstelling aan personen in appartementsgebouwen met gemeenschappelijke watermeter was volgens de minister eveneens een knelpunt voor alle partijen: voor het drinkwaterbedrijf, omdat het zeer complex was deze vrijstelling via de waterfactuur te verrekenen; voor de rechthebbenden, omdat zij de vrijstelling niet rechtstreeks van het drinkwaterbedrijf konden ontvangen; en voor de tussenpersonen, omdat het complex was om de verrekenende vrijstellingen correct door te rekenen aan de rechthebbenden. Ook was het niet mogelijk deze vrijstellingen automatisch toe te kennen, wat administratieve overlast meebracht voor de rechthebbenden, die een papieren attest moesten bezorgen, en voor de drinkwaterbedrijven, die de gegevens van dit attest manueel moesten verwerken.

De nieuwe regeling houdt volgens de minister concreet in dat:

- de vrijstelling wordt bekomen voor het hele gezin, wanneer één van de gezinsleden behoort tot één van de sociaal gedefinieerde groepen;
- de vrijstelling aan een gezin zal verleend worden wanneer op de waterfactuur enkel het huishoudelijke verbruik van dit gezin – dat op dat ogenblik gekend is bij het drinkwaterbedrijf – wordt aangerekend;
- in alle andere gevallen – indien op de factuur het verbruik van meerdere gezinnen wordt aangerekend of indien het verbruik wordt aangerekend aan een persoon die niet tot het gezin behoort of indien op de factuur ook bedrijfsverbruik wordt aangerekend – wordt de vrijstelling verleend via een tegemoetkoming die rechtstreeks aan het gezinshoofd wordt uitbetaald, rekening houdend met het aantal gezinsleden;
- de vrijstellingen en tegemoetkomingen worden maximaal automatisch toegekend, dat wil zeggen op basis van gegevens die worden bekomen bij het Rijksregister en de Kruispuntbank van Sociale Zekerheid of andere overheidsinstanties en zonder dat de rechthebbenden met een papieren attest hun recht moeten aanvragen.

In vele gemeenten zal deze nieuwe regeling ook worden toegepast op gemeentelijke saneringsbijdrage en -vergoeding.

Afdeling IV – Watervang

Afdeling IV bevat de artikelen 37 en 38. De bedragen voor het capteren van water zijn vastgesteld bij decreet van 21 december 1990 houdende begrotings-technische bepalingen, waarbij een degressief bedrag van toepassing is voor vier schijven naargelang de gecapteerde hoeveelheden. De huidige bedragen voor het capteren zijn volgens de minister laag, zeker voor de schijven 3 en 4. Daarom wordt, net zoals in 2007, een beperkte verhoging van deze tarieven voorgesteld.

De meeropbrengsten worden geraamd op ongeveer 580.000 euro, de normale indexatie inbegrepen.

Afdeling V – Bodem

Afdeling V bevat de artikelen 39 en 40. In artikel 162 van het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming wordt de mogelijkheid ingevoerd om een retributie te vragen voor de behandeling door de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) van het verzoek tot toepassing van risicobeheer, de conformverklaring van het risicobeheersplan en de beoordeling van de opvolgingsrapporten. Artikel 40 bevat een louter technische correctie.

Afdeling VI – Inkomsten OC-ANB en MINA-fonds

De inkomsten uit allerhande gebruiksrechten, concessies, verhuringen, jachtpachten enzovoort die het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) toekent op zijn terreinen en gebouwen, worden gestort in het Minafonds (Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur). De artikelen 41 en 42 strekken ertoe deze inkomsten logischerwijze toe te kennen aan het Ondersteunend Centrum van het ANB. Budgettair zijn deze inkomsten zeer beperkt, ze worden geraamd op 45.500 euro voor 2008.

2. Bespreking

Afdeling I – Afvalstoffen

De heer *Rudi Daems* stelt vast dat artikel 13 uit het voorontwerp van decreet over het meeverbranden van afval in de cementovens niet in het ontwerp van decreet is opgenomen. Het werd geschrapt naar aanleiding van het advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad). Daarmee is volgens het lid de grootste vergissing uit het programmadecreet verdwenen, aangezien de milieureglementering voor

cementovens niet gelijkloopt met die voor afvalverwerking.

Ook de heer *Bart Martens* hecht er veel belang aan dat het artikel inzake de verlaging van de heffing op het coverbranden van afvalstoffen in cementovens werd geschrapt. Het lid meent dat de minister recent een omzendbrief aan OVAM heeft geschreven met de bedoeling een uitzondering te maken voor afvalstoffen die als grondstof kunnen worden gerecycleerd in coverbrandingsprocessen. Tegen de omzendbrief zou ook een procedure bij de Raad van State zijn gestart. De heer Martens vraagt duidelijkheid hierover: het heeft geen zin het artikel uit het ontwerp van decreet te halen indien via een omzendbrief de regeling in de praktijk toch kan worden toegepast. Het lid hoopt dat de minister deze omzendbrief zal intrekken en dat het principe van gelijkbe-rechting wordt gehandhaafd.

De heer Martens drukt verder de hoop uit dat het moeizaam tot stand gekomen decretale regime inzake heffingen op storten en verbranden, niet door individuele lobby-acties van afvalverwerkers zal worden onderuit gehaald. Er was volgens het lid vanuit de sector geen vraag om wijzigingen aan te brengen in de heffingen op storten en verbranden. Er wordt in het programmadecreet nu toch opnieuw een specifiek verlaagd tarief ingevoerd voor de residu's van de bedrijven die puin breken. Het lid verwacht echter van de minister dat het regime zoals dat is uitgewerkt, nog een hele tijd behouden kan blijven.

Minister *Hilde Crevits* antwoordt dat de decretale basis voor de heffing op meeverbranden niet is gewijzigd. Meeverbranden is en blijft dus heffingsplichtig. De minister wijst wel op de recent geformuleerde vraag van het overlegplatform Huishoudelijke Afvalstoffen om de afschaffing van de heffing op verbranden en meeverbranden van afvalstoffen opnieuw op de agenda te plaatsen. De vervanging door een heffing op het storten van de assen uit de verbrandingsprocessen zou daarbij een volgende stap zijn naar een heffing op emissies in plaats van op de input. De minister verwijst voor deze discussie naar het verslag van de bespreking van de uitgavenbegroting 2008 (*Parl. St.* VI. Parl. 2007-08, nr. 15/6-G).

Er is volgens de minister geen omzendbrief opgesteld om te bepalen wanneer het gebruik van een afvalstof als grondstofvervanger moet worden beschouwd. De minister heeft wel de, sinds juli 2005 door de OVAM opgestelde en gehanteerde interpretatie aangescherpt, om mogelijke misbruiken nog beter te voorkomen. Dit is in een brief aan de OVAM meegedeeld.

Voor de verantwoording voor een beperkt verminderd tarief voor puinbrekers verwijst de minister naar de memorie van toelichting. De verantwoording

is gebaseerd op milieuoverwegingen. Daarbij is er volgens de minister geen gevaar voor de continuïteit in het heffingenbeleid.

Afdeling II – Oppervlaktewateren en afdeling III – Water bestemd voor menselijke aanwending

Voor de talrijke opmerkingen over de plaatsing van IBA's en de mogelijkheden die de gemeenten daartoe hebben, wordt verwezen naar het verslag van de bespreking van de uitgavenbegroting (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 15/6-G*).

De Minaraad heeft volgens de heer *Rudi Daems* nog andere pertinente opmerkingen gemaakt. Zo stelt het advies van de raad dat door de complexe regelgeving het risico bestaat dat de sociale vrijstellingen hun sociale doel missen. De Minaraad heeft ook vragen bij het plafonneren van de doorrekeningscoëfficiënt voor de gemeentelijke waterzuiveringsbijdrage. Inzake watervang pleit de raad voor een meer gemoduleerde en progressieve bijdrage voor de captatie van oppervlaktewater, zoals bij grondwater het geval is.

Minister *Hilde Crevits* antwoordt dat ze vanuit milieuoogpunt het gebruik van oppervlaktewater wil stimuleren ten opzichte van het gebruik van schaars grondwater. Een progressief tarief voor grondwater, en dan nog in functie van kwetsbare gebieden, moet dit stimuleren. Een progressief tarief voor de captatie van oppervlaktewater zou daarbij tegengesteld werken.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 13 in afdeling I – Afvalstoffen wordt aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

De artikelen 14 tot 38 in de afdeling II – Oppervlaktewateren, afdeling III – Water bestemd voor menselijke aanwending en afdeling IV – Watervang worden aangenomen met 10 stemmen tegen 4.

De artikelen 39 tot 42 in de afdeling V – Bodem en afdeling VI – Inkomsten OC-ANB en Minafonds worden aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

Het hoofdstuk IV – Leefmilieu wordt aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

HOOFDSTUK VII – RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN

De heer *Dirk Van Mechelen*, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, verwijst naar de memorie van toelichting. Artikel 48 creëert een permanente decretale basis voor de toekenning van subsidies voor de coördinatie van strategische projecten ter uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Bij dit hoofdstuk, met het enige artikel 48, worden geen opmerkingen gemaakt. Voor de opmerkingen van de leden over het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wordt verwezen naar het verslag van de uitgavenbegroting 2008 (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 15/6-G*).

Artikel 48 wordt aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

HOOFDSTUK XII – SLOTBEPALINGEN

De slotbepalingen betreffende hoofdstuk IV – Leefmilieu in artikel 53 van het ontwerp van decreet worden aangenomen met 10 stemmen bij 4 onthoudingen.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Joke SCHAUVLIEGE
Rudi DAEMS

Patrick LACHAERT